

Postbus 242
2130 AE Hoofddorp
T (088) 496 04 21
E info@cea.nl
I www.cea.nl

Datum binnenkomst : 14 februari 2025 Referentie : 25/ICEA/02960 Telefoon : (088) 496 04 21
Bijlage(n) : Behandelaar : Coen Bongers E-mail : info@cea.nl

Onderwerp **Reactie stagebureau van Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V. -
Consultatieformulier uitgangspunten raamwerk**

Let op

Het consultatieformulier bestaat uit vijf onderdelen. Ieder onderdeel verwijst naar de relevante paragraaf van [het consultatiedocument](#) en bevat de bijbehorende doelstellingen, uitgangspunten, consultatievragen en antwoordvelden. Houd hier rekening mee bij het lezen van deze reactie.

Onderdeel 1 van 5

Paragraaf 3.1

Eindtermen op basis van leeruitkomsten

Doelstellingen	<ol style="list-style-type: none">Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze:<ol style="list-style-type: none">toekomstbestendig zijn;opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe raamwerk beschrijft de eindtermen op basis van leeruitkomsten met op strategisch niveau kaders voor het onderwijs- en toetsprogramma. Onderwijsinstellingen en RPO zijn aansluitend verantwoordelijk voor het opleidings- en toetsprogramma dat wil zeggen het ontwerp van leer- en lesdoelen en de onderwijs- en toetsvormen.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">Welke kansen ziet u (bij het ontwerpen en invullen van het opleidings- en toetsprogramma) wanneer CEA de eindtermen beschrijft op basis van leeruitkomsten?Welke belemmeringen ziet u (om dit te realiseren)?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Werkveld
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">Ook Grant Thornton ervaart de huidige eindtermen als een knelpunt. Eindtermen beschrijven op basis van leeruitkomsten geeft mogelijkheden beter aan te sluiten op actuele ontwikkelingen. Hierdoor kan de theorie meer en tijdiger aansluiting bij de praktijk vinden.Begrijpelijk is dat onderwijsinstellingen met voornoemde meer ruimte krijgen om op basis van leer- en lesdoelen het opleidings- en toetsprogramma te ontwikkelen en te verzorgen. Het gevaar bestaat dat daarmee een te grote verscheidenheid ontstaat. Een periodieke dialoog tussen onderwijsinstellingen, RPO en werkveld gericht op de onderlinge afstemming is dan ook cruciaal.

Onderdeel 1 van 5

Paragraaf 3.1

Eindtermen op basis van leeruitkomsten

Het werkveld zal om die reden dan ook nauw betrokken moeten worden bij de invulling van de strategische kaders van onderwijs en toetsing. De eerder geuite gedachte van programmatisch toetsen en beroepsproducten/datapunten klinkt aantrekkelijk maar zal zeker nog om nader onderzoek vragen.

Onderdeel 2 van 5

Paragraaf 3.2

Themagericht raamwerk

Doelstellingen	A. Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze: <ol style="list-style-type: none">2. conceptuele vorming stimuleren (en het 'stapelen' van onderwerpen voorkomen);3. aansluiten op de diverse werkpraktijk;4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.
Uitgangspunt	Het nieuwe onderwijsraamwerk beschrijft de eindtermen themagericht.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Welke kansen ziet u als het gaat om een thematische insteek?2. Welke belemmeringen ziet u als het gaat om een thematische insteek?3. Voor welke (max 6) thema's zou u kiezen voor de oriëntatie Assurance en/of Accountancy-MKB?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Werkveld
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">1. Met een thematische insteek wordt er meer verbinding tussen de diverse onderwerpen gerealiseerd en kan in de jaarlaagopbouw steeds verdere verdieping plaatsvinden.2. Een thematische insteek brengt een risico met zich mee dat niet ieder thema met voldoende diepgang behandeld wordt hetgeen de praktijk ertoe kan bewegen hier op eigen wijze nog verdere invulling aan te moeten geven. Ook dit vraagt weer om adequate 'alignment'.3. <ul style="list-style-type: none">- Globalisatie/internationalisering ondernemingsactiviteiten- Technologische ontwikkelingen- Maatschappelijk veld/verwachtingskloof- Ethiek- Verslaggevingskaders (financieel/niet-financieel)

Onderdeel 3 van 5

Paragraaf 3.3

Theorie en praktijk geïntegreerd in de eindtermen

Doelstellingen	<ol style="list-style-type: none">Eindtermen die zodanig van opzet en inhoud zijn dat ze:<ol style="list-style-type: none">aansluiten op de diverse werkpraktijk.B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:<ol style="list-style-type: none">het leereffect voor studenten optimaal is;dubbelingen voorkomen worden;de administratieve last voor studenten verlaagd wordt;de professionele ontwikkeling tot startbekwame accountant in een actieve leercultuur plaatsvindt.
Uitgangspunt	CEA wil de integratie van theorie en praktijk zoveel mogelijk stimuleren door de eindtermen geïntegreerd te beschrijven en in het raamwerk geen onderscheid te maken in eindtermen voor theorie en praktijk.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">Hoe kijkt u aan tegen de integratie van de eindtermen van theorie en praktijk?Welke kansen ziet u daarin voor studenten, het onderwijs- en/of het werkveld?Welke belemmeringen ziet u?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Werkveld
Antwoorden	<ol style="list-style-type: none">Integratie theorie en praktijk bevordert een betere afstemming leidend tot een beter leerrendement; trainee kan beter invulling geven aan de eigen ontwikkeling.Een goede ontwikkeling in praktijk en theorie kan bijdragen aan een verkorting van de opleidingsduur. Dit impliceert dat naast een goede vakinhoudelijke ontwikkeling ook een goede persoonlijke ontwikkeling doorgemaakt moet worden.

3. De startbekwame accountant dient een mate van volwassenheid te tonen die door levenservaring (en leeftijd) is opgebouwd.

Daarnaast: de snelheid waarmee ontwikkelingen zich in het maatschappelijk veld voordoen en de (toenemende) eisen die hierdoor aan de accountant worden gesteld, vragen om een adequaat monitoringsproces zodat theorie en praktijk in voldoende mate op elkaar afgestemd blijven.

Derhalve bij dit punt is een periodieke dialoog tussen onderwijsinstellingen, RPO en werkveld gericht op de onderlinge afstemming essentieel.

Het is niet ondenkbaar dat implementatie van een gewijzigde vorm van integratie van het werkveld de nodige investeringen vraagt. Daar kan tijd overheen gaan.

<p>Doelstellingen</p>	<p>A. Eindtermen die zodanig zijn van opzet en inhoud dat ze:</p> <p>4. opleidingen de ruimte geven voor het ontwikkelen van het curriculum en innovaties in onderwijs- en toetsvormen.</p> <p>B. Eindtermen die de vormgeving van de accountantsopleiding zodanig stimuleren dat:</p> <p>3. de administratieve last voor studenten verlaagd wordt.</p> <p>C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat:</p> <p>1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd;</p> <p>2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.</p>
<p>Uitgangspunt</p>	<p>In het nieuwe raamwerk wordt de ECTS-norm per vakgebied losgelaten. Het beheersingsniveau omschrijft de kwalificaties bij afronding van de accountantsopleiding. Dit geeft de mate van complexiteit en zelfstandigheid aan waarop iemand de vereiste competenties moet behalen. De kwalificaties sluiten aan op het European Qualifications Framework (EQF) zoals dat in EU verband is opgesteld. Ook stelt CEA de eisen waaraan een student moet voldoen om de praktijkopleiding te mogen beginnen conform EQF. Voor de normen van de studielast en studieduur overweegt CEA verschillende mogelijkheden. Deze verschillen in hoeverre CEA opleidingen ruimte biedt om het opleidings- en toetsprogramma in te vullen en een beroep doet op de verantwoordelijkheid van de opleidingen om de kwaliteitsnorm te handhaven. In haar toezichtsrol beoordeelt CEA in hoeverre opleidingen de eindtermen realiseren en vaststellen dat een student deze heeft behaald.</p>
<p>Consultatievragen</p>	<p>1. Op welk niveau horen kwantitatieve en/of kwalitatieve normen thuis in de eindtermen? Bijvoorbeeld op themaniveau, op initieel- en/of eindniveau? En maakt u daarin onderscheid als</p>

Onderdeel 4 van 5

Paragraaf 3.4

Normering van de eindtermen

	<p>het gaat om type normering (studielast, studieduur, beheersingsniveau)?</p> <ol style="list-style-type: none">2. Acht u het noodzakelijk om normen op te nemen in de eindtermen voor studielast en studieduur? Wat zijn uw voornaamste overwegingen hierbij?3. Welke kansen of belemmeringen ziet u bij de mogelijkheden (zie hieronder) die CEA moet meenemen in haar overweging?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Werkveld
Antwoord	<ol style="list-style-type: none">1. Het heeft niet de voorkeur kwantitatieve normen voor de eindtermen voor te schrijven. Betekenisvoller is om kwalitatieve normen bijvoorbeeld ten aanzien van beroepsproducten als uitgangpunt te kiezen. Een zekere spreiding in typologieën (handel, productie, financial etc.) draagt eveneens bij aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de opleiding.2. Door de studieduur meer in overeenstemming te brengen met de praktische en theoretische ontwikkeling van de trainee en de kwaliteit van de opgeleverde beroepsproducten kan de noodzaak om normen (studielast/studieduur) voor te schrijven, weg worden genomen3. Hanteren van een studienorm/-last kan ervaren worden als een "doel" zonder dat hierbij overwogen wordt of de praktische invulling toereikend is.

	Mogelijkheden	Uw overwegingen:
	<p>Studielast theoretische opleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Geen normering voor de studielast, • Een minimum ECTS-norm voor gehele accountantsopleiding of een (minimum) ECTS-norm enkel voor de postinitiële fase. 	<p>Een normering van studie-uren/studielast kan teveel als doelstelling worden ervaren waarbij voorbij wordt gegaan aan de toereikende praktische invulling.</p>
	<p>Studieduur en -last praktijkopleiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urennorm behouden, al dan niet met een kwalitatieve norm voor vakgebied en type werkzaamheden; • Geen vertaling naar een urennorm, invulling aan NBA/RPO voor driejarige praktijkopleiding; • Geen kwalitatieve norm voor vakgebieden of type werkzaamheden. 	<p>Een kwalitatieve norm (waaronder spreiding in typologieën) draagt meer bij dan een kwantitatieve norm. Zoals hiervoor ook geduid, kan een urennorm meer als doel worden gezien waarbij de inhoudelijke kant van het product nog niet toereikend hoeft te zijn. Ook te ontwikkelen competenties zijn trainee-specifiek en derhalve minder inpasbaar in een urennorm.</p>
	<p>Beheersingsniveau theoretische en praktijkopleiding:</p> <p>CEA sluit met haar kwalificaties aan op het raamwerk dat gangbaar is in het hoger onderwijs. Het gaat om beheersing van de competenties op bachelor en/of masterniveau.</p> <p>CEA stelt per oriëntatie toelatingseisen (minimum) voor praktijkopleiding in aansluiting op het beroepsprofiel.</p>	<p>Hier ligt de veronderstelling ten grondslag dat er sprake is van een adequate "alignment" van output aangeboden door de opleidingsinstellingen</p>

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

Doelstellingen	C. Eindtermen die qua normering zodanig ingestoken zijn dat: <ol style="list-style-type: none">1. brede en diverse instroom (in de postinitiële fase) wordt gefaciliteerd;2. er aandacht is voor doorstroom, inclusief 'herintreders' qua studie.
Uitgangspunt	CEA overweegt een minimum set van competenties te beschrijven op basis waarvan een student aan de postinitiële fase van de theoretische opleiding kan beginnen zonder aanvullende deficiënties (instroomprofiel). Dit maakt voor studenten helder waar minimaal aan moet zijn voldaan en belemmert de student niet in zijn keuze van onderwijsinstelling. Opleidingen kunnen op basis van de minimum set een ontwikkelgesprek houden om te bepalen in hoeverre een student al competenties heeft verworven en waar aanvullende ondersteuning nodig is.
Consultatievragen	<ol style="list-style-type: none">1. Hoe kijkt u aan tegen het beschrijven van een minimum set van competenties benodigd om te kunnen starten in de gehele postinitiële fase van de opleiding (dus het theorie- en praktijkdeel)? Welke uitdagingen ziet u daarbij om dit te realiseren?2. Wat is er volgens u nog meer nodig om een bredere en diverse instroom te faciliteren?
Vanuit welk perspectief beantwoordt u de vragen? (student, werkveld, opleiding)	Werkveld
Antwoord	<ol style="list-style-type: none">1. Het inhoud geven aan een opleiding die zich meer toespitst op een diversiteit aan accountants (operational auditor, financial auditor, ESG-auditor etc.) brengt met zich mee dat in de competentieformulering hierin diversificatie aangebracht moet worden. Een zogenaamd intakegesprek draagt bij aan inzichtverwerving in de reeds wel/niet aanwezige competenties behorend bij het betreffende accountants-profiel.

Onderdeel 5 van 5

Paragraaf 3.5

Aandacht voor (brede en diverse) instroom en doorstroom

2. Heldere startkwalificaties voor het beroepsprofiel neerzetten.

Stagebureau van Grant Thornton Accountants en Adviseurs B.V.,
voor deze Bert Rustenhoven RA en Ron Pisa RA